Muistio

Sonja Landes (VNK)

5.11.2024

EU/17/2024
EU/17/2024-VNK-85

Eurooppa-neuvoston jäsenten epävirallinen kokous 8. marraskuuta 2024 Budapestissa

**EU-maiden valtion- ja hallitusten johtajat osallistuivat epäviralliseen kokoukseensa 8. marraskuuta 2024 Budapestissa, Unkarissa. Kokouksessa hyväksyttiin Budapestin julistus EU:n kilpailukyvyn vahvistamiseksi.
Kilpailukyvystä käytävään keskusteluun osallistuivat myös Euroopan keskuspankin pääjohtaja Christine Lagarde sekä Italian entinen pääministeri Mario Draghi.**

Kilpailukyvyn vahvistamiseksi kaikkia välineitä ja toimintapolitiikkoja on hyödynnettävä kattavalla ja johdonmukaisella tavalla sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Kilpailukyvylle keskeistä on varmistaa täysin toimivat sisämarkkinat ja hyödyntää niiden täysi potentiaali. Esillä olivat myös mm. pääomamarkkinaunionin edistäminen, teollisuuden uudistaminen, hallinnollisen taakan vähentäminen, puolustuskapasiteetin vahvistaminen sekä tutkimukseen ja innovointiin panostaminen. Keskustelussa olivat myös toimet energiaomavaraisuuden vahvistamiseksi, kiertotalous, EU:n teknologisten valmiuksien parantaminen sekä sen osaamispotentiaalin hyödyntäminen. Esille nousivat myös kunnianhimoisen, vahvan, avoimen ja kestävän kauppapolitiikan jatkaminen sekä kilpailukykyinen, häiriönsietokykyinen ja kestävä maatalousala.

**Eurooppa-neuvoston jäsenet keskustelivat myös EU:n ja Yhdysvaltojen välisistä suhteista sekä Georgian tilanteesta.
Suomea kokouksessa edusti pääministeri Petteri Orpo.**

EU-maiden valtion- hallitusten johtajat kokoontuivat epävirallisen kokoukseensa 8 marraskuuta 2024 Budapestissä ja antoivat julistuksen koskien uutta Euroopan kilpailukykyohjelmaa.

Keskustelua käytiin pohjautuen Enrico Lettan raporttiin ”Much more than a market” ja Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuutta käsittelevän Mario Draghin raporttiin, joissa kartoitetaan kriittisiä haasteita ja annetaan tulevaisuuteen suuntautuvia suosituksia.
Kilpailukyvyn vahvistamiseksi kaikkia välineitä ja toimintapolitiikkoja on hyödynnettävä kattavalla ja johdonmukaisella tavalla sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Julistuksessa lueteltiin toimia kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Keskeistä on varmistaa täysin toimivat sisämarkkinat ja hyödyntää niiden täysi potentiaali. Tätä varten komissiota pyydettiin esittämään kesäkuuhun 2025 mennessä sisämarkkinoiden syventämistä koskeva horisontaalien strategia.

Esillä olivat askeleet kohti säästö- ja investointiunionia vuoteen 2026 mennessä ja pääomamarkkinaunionin pikaisen toteutumisen edistäminen. Tarkoituksena on, että innovatiiviset yritykset pystyisivät laajentamaan liiketoimintaansa. Lisäksi merkittävämmät pääomasijoitukset auttaisivat turvaamaan EU:n kilpailukyvyn kriittisten teknologioiden alalla. Myös pankkiunionin toteuttamista on vielä edistettävä.

Esillä oli myös teollisuuden uudistamineen ja hiilestä irtautuminen sekä EU:n aseman säilyttäminen teollisena ja teknologisena edelläkävijänä. Tätä varten pyydettiin komissiota esittämään kattava teollisuusstrategia kilpailukykyisiä teollisuudenaloja ja laadukkaita työpaikkoja varten.

Lisäksi on tarkoituksena varmistaa selkeä, yksinkertainen ja älykäs lainsäädäntökehys yrityksille ja vähentää merkittävästi erityisesti pk-yritysten hallinnollista sekä sääntely- ja raportointitaakkaa. Komission tulisi viipymättä toteuttaa vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla konkreettiset toimet raportoinnin vähentämiseksi vähintään 25 prosentilla ja liiallista byrokratiaa ja kilpailukykyä koskevien vaikutustenarviointien sisällyttäminen ehdotuksiin.

Käsittelyssä olivat puolustusvalmiuden ja -kykyjen nostaminen erityisesti vahvistamalla puolustuksen teollista ja teknologista perustaa vaadittavalla tavalla. Tämän osalta korkean edustajan ja komission tulisi esittää viipymättä julkisia ja yksityisiä rahoitusvaihtoehtoja.

Euroopasta tulee tehdä tutkimuksen ja innovoinnin maailmanlaajuinen edelläkävijä erityisesti murrosteknologioiden osalta ja saavuttaa vuoteen 2030 mennessä tutkimuksen ja innovoinnin osalta 3 prosentin menotavoite suhteessa BKT:hen.

Esillä olivat samanaikaiset toimet pyrkimisessä strategiseen energiaomavaraisuuteen ja ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä. Tätä varten on tarkoituksena luoda täysin yhdennettyihin ja yhteen liitettyihin energiamarkkinoihin perustuva energiaunioni.

Tarkoituksena on luoda vahvemmin kiertotalouteen perustuva ja resurssitehokkaampi talous ja kehitetään yhdentyneet uusiomateriaalien markkinat, erityisesti kriittisille raaka-aineille. Tätä varten komission tulisi esittää kiertotaloussäädöksensä.

Lisäksi tulee vahvistaa EU:n teknologisia valmiuksia, nopeuttaa digitalisaatiota kaikilla toimialoilla, hyödyntää datatalouden mahdollisuuksia varmistaen samalla yksityisyys ja turvallisuus ja edistää innovatiivisten teknologioiden kehittämistä. Komissiota tulisi tehdä asiaa koskevia ehdotuksia kesäkuuhun 2025 mennessä.

Tarkoituksena on ottaa käyttöön Euroopan osaamispotentiaali ja investoidaan taitoihin laadukkaiden työpaikkojen edistämiseksi kaikkialla unionissa.

Jatketaan kunnianhimoista, vahvaa, avointa ja kestävää kauppapolitiikkaa, jonka keskiössä on WTO ja jolla puolustetaan ja edistetään EU:n etuja, talouden monipuolistamista ja häiriönsietokykyä. taloudellista turvallisuutta parannetaan ja säilytetään samalla avoin talous ja luodaan kansainvälisiä kumppanuuksia.

Luodaan kilpailukykyinen, kestävä ja häiriönsietokykyinen maatalousala, vakaat ja ennakoitavat puitteet viljelijöille, parannetaan heidän asemaansa elintarvikkeiden toimitusketjussa ja varmistetaan terve kilpailu sekä maailmanlaajuisesti että sisämarkkinoilla.

Lisäksi esillä olivat tulevaisuuden tarpeita vastaava rahoitus. Kilpailukykyyn vaikuttavat haasteet vaativat merkittäviä investointeja, joihin tarvitaan sekä julkista että yksityistä rahoitusta. Aikomuksena on päättäväisesti tutkia ja hyödyntää kaikkia välineitä ja työkaluja tavoitteiden saavuttamiseksi: monivuotinen rahoituskehys strategisten prioriteettien toteuttamisen olennaisena välineenä, pääomamarkkinaunioni yksityisen rahoituksen mobilisoimiseksi ja Euroopan investointipankin entistä tiiviimpi osallistuminen. Lisäksi aiotaan tutkia uusien välineiden kehittämistä ja jatkaa uusien omien varojen käyttöönoton valmistelua.

Julistuksessa kehotettiin kaikkia EU:n toimielimiä, jäsenvaltioita ja sidosryhmiä kiireellisesti käynnistämään ja toteuttamaan tämän uuden Euroopan kilpailukykyohjelman. Eurooppa-neuvoston jäsenet aikovat antaa jatkossakin strategista ohjausta ja tarkastella säännöllisesti edistymistä tulevan vuoden kuluessa.

Kilpailukyvyn ulkopuolelta kokouksessa olivat esillä EU:n ja Yhdysvaltojen väliset suhteet, joista käsiteltiin erityisesti kahdenvälisiä suhteita, turvallisuutta ja geopolitiikka keskittyen erityisesti Ukrainaan sekä globaaleja haasteita ja kansainvälistä yhteistyötä ml. ilmastonmuutos. Lisäksi kokouksessa oli esillä Georgian tilanne vaalien jälkeen sekä UNRWA:n tilanne Israelissa ja Palestiinalaisalueilla

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi